

AVIZ
**referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și
completarea unor acte normative
privind sistemul electoral**

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative privind sistemul electoral, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.212 din 29.08.2006,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,
Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare modificarea și completarea unor acte normative privind sistemul electoral, în scopul armonizării legislației românești din acest domeniu cu prevederile acquis-ului comunitar, principalele prevederi referindu-se la crearea cadrului juridic privind exercitarea dreptului de a alege și de a fi ales în autoritățile administrației publice locale de către cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene care locuiesc în România, potrivit dispozițiilor constituționale ale art.16 alin. (4), în condițiile **Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană**, ratificat de România prin Legea nr.157/2005.

Prin obiectul de reglementare, proiectul face parte, potrivit art.73 alin.(3) lit.a) din Constituția României, republicată, din categoria legilor organice, iar în aplicarea art.75 alin.(1) din Constituție, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Din punct de vedere al **dreptului comunitar**, proiectul de lege se află sub incidența reglementărilor statuate la nivelul Uniunii Europene, subsumate conceptului de **Cetățenie Europeană**.

La nivelul dreptului comunitar originar, normele **Tratatului de la Maastricht asupra Uniunii Europene (TUE)** sunt cele ce fundamentează conceptul de **cetățenie a Uniunii**, asimilând cetățeanul european cu *orice persoană ce are naționalitatea unui stat membru* al Uniunii Europene.

Tratatul prevede introducerea “cetățeniei Uniunii” în vederea întăririi protecției drepturilor și intereselor cetățenilor statelor membre, a păstrării zonei de libertate, securitate și justiție și a apărării integrității acquis-ului comunitar.

Urmare a fundamentării conceptului de cetățenie europeană, normele Tratatului asupra Uniunii Europene statuează asupra **dreptului oricărui cetățean al Uniunii rezident într-un stat membru, fără a fi un resortisant al statului respectiv, de a alege și de a fi ales în cadrul alegerilor pentru autoritățile publice locale** ale statelor membre în care își are reședința, în aceleași condiții ca și resortisanții aceluși stat.

În ceea ce privește la **procedura electorală** ce ar urma să fie utilizată, aceasta este reglementată de fiecare stat membru **prin legile naționale**.

Proiectul de lege supus avizării, asigură o **armonizare deplină și corectă cu normele comunitare în materie**.

În legătură cu norma privind **dreptul cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene de a se asocia în partide sau de a se înscrie în partide**, precizăm că și aceasta este **corespunzătoare spiritului comunitar, fără a decurge însă dintr-o normă comunitară**. Articolul respectiv aplică principiul general comunitar al nediscriminării cetățenilor statului membru al Uniunii Europene în raport cu cetățenii români. Această concluzie se desprinde și din Raportul de aplicare al Directivei 94/80/CE a Consiliului fixând modalitățile de exercitare a dreptului de vot și de alegere în alegerile locale (Document COM (2002) 260 final/30 mai 2002, pag. 5).

3. Din punct de vedere al corelării noilor dispoziții propuse prin proiect cu reglementarea de ansamblu a Legii nr.67/2004, apreciem că pentru o integrare armonioasă, acestea ar fi trebuit să respecte structura actuală a legii care, în secțiuni distincte ale Capitolului II, reglementează „Listele electorale” și „Candidaturile”.

Astfel, art.9¹ și art.9⁸, ar fi putut fi inserate în cadrul Capitolului I, art.9² – 9⁵ în Secțiunea a 3-a a Capitolului II referitoare la listele electorale, iar art.9⁶ și 9⁷ în cadrul Secțiunii a 5-a a aceluiași capitol rezervată candidaturilor.

În acest fel, s-ar fi evitat repetarea unor dispoziții din cuprinsul legii, care în proiect se particularizează numai prin faptul că se referă la cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene.

Menționăm în acest sens, că art.9³ alin.(2) – (5) repetă soluțiile deja prevăzute de art.16 alin.(3) – (6) din lege pentru cetățenii români, art.9⁴ repetă unele norme din cuprinsul art.19, iar art.9⁵ alin.(1) repetă norma din cuprinsul art.18.

Totodată, pentru o reglementare completă, considerăm necesar ca proiectul să menționeze documentele în baza cărora cetățenii aparținând statelor membre ale Uniunii Europene își exercită dreptul de vot, astfel cum este statuat expres pentru cetățenii români în art.2 alin.(2) din lege.

II. Observații de text și de tehnică legislativă

1. La partea introductivă a art.I, pentru rigoarea exprimării, propunem reformularea textului, astfel:

„Art.I. - Legea nr.67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.271 din 29 martie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:”.

2. La pct.1 al art.I, pentru respectarea uzanțelor normative, recomandăm reformularea părții dispozitive, astfel:

„1. După Capitolul I, se introduce un nou capitol, Capitolul I¹, alcătuit din art. 9¹ - 9⁸, cu următorul cuprins:

„Capitolul I¹

Exercitarea dreptului de a alege și de a fi ales în autoritățile administrației publice locale de către cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene”

În continuare se vor reda textele propuse pentru acest capitol.

Pentru a preciza corect și complet intervențiile legislative suferite de Ordonanța de urgență nr.102/2005, partea finală a textului trebuie reformulată, astfel: „aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.260/2005, **cu modificările și completările ulterioare**, în localitatea pentru care se întocmește lista”.

La **art.9² alin.(6)**, pentru un plus de rigoare normativă propunem înlocuirea expresiei „sunt radiati din listele electorale”, cu expresia „sunt radiati din listele electorale complementare” și a expresiei „sub forma unei cereri scrise adresate primarului” cu expresia „prin cerere scrisă adresată primarului”.

La **art.9³ alin.(1)**, pentru precizia normei, propunem ca termenul „reședință” să fie înlocuit prin expresia „reședința sau domiciliul din România”. Aceeași propunere este valabilă și pentru alin.(7).

La **art.9³**, textul **alin.(7)** referitor la copiile de pe listele electorale complementare trebuie să fie corelat cu dispozițiile alin.(1) ale aceluiași articol, în sensul ca rubricile obligatorii să se regăsească și în copii (ex: cetățenia statului de origine).

În textul propus pentru **art.9⁴ alin.(2)**, pentru a se menționa corect elementele de identificare a actului normativ la care se face referire, sintagma „Ordonanța de Urgență nr.97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, aprobată cu modificări prin Legea nr.290/2005” trebuie înlocuită cu sintagma „Ordonanța de urgență a Guvernului nr.97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.290/2005”.

În textele propuse pentru **art.9⁵ alin.(2)** și **art.9⁶ alin.(1)**, menționăm că, potrivit exigențelor de tehnică legislativă, atunci când în cuprinsul unui act normativ se citează un alt act normativ, titlul acestuia se redă numai când acesta este invocat pentru prima dată, pentru a nu se încărca excesiv textul reglementării. De aceea, având în vedere ca titlul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.102/2005 a fost redat în cuprinsul art.9² alin.(1), pentru suplețea textului proiectului, propunem eliminarea titlului.

La **art.9⁶ alin.(2) lit.c)**, pentru un plus de rigoare normativă propunem înlocuirea expresiei „că nu au fost lipsiți”, cu expresia „că nu sunt lipsiți” și adăugarea, în finalul textului, a termenului „definitive”.

Prima propunere este valabilă și pentru art.9⁷ alin.(1).

3. Deoarece prin **pct.2, 3 și 4 de art.I** se propune modificarea alineatelor aceluiași articol, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă este necesară comasarea acestora într-un singur punct, marcat ca **pct.2**, pentru a cărei parte dispozitivă propunem următoarea redactare:

„2. Alineatele (1), (6) și (9) ale articolului 16 se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

Urmează a se reda, încadrate între ghilimele, textele propuse pentru respectivele alineate și a se elimina părțile dispozitive ale pct.3 și 4.

În mod corespunzător, se va proceda și la comasarea **pct.1 și 2, pct.3-5, pct.7 și 8**, precum și a **pct.10-14** ale **Art.III**.

Aceste propuneri implică renumerotarea, în mod corespunzător, a punctelor art.I și art.III.

Referitor la **art.16 alin.(6)**, apreciem că expresia din finalul tezei întâi „copii care sunt predate primarilor” nu este necesară, acest lucru rezultând atât din debutul textului, cât și din teza a doua a aceleiași alineat. Propunem, de aceea, eliminarea expresiei.

La **alin.(9) al art.16**, pentru a rezulta în mod clar că respectivele copii se semnează atât de șeful serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor, cât și de șeful structurii teritoriale a Centrului Național, propunem eliminarea din rândul 2 a conjuncției ”și”, precum și înlocuirea expresiei „respectiv de cel al” cu expresia „și de șeful”. Observația este valabilă și pentru art.9 alin.(5) propus la **actualul pct.2 al art.III**, precum și pentru art.14 alin.(4) propus la **actualul pct.8 al art.III**.

4. Deoarece prin **art.II** se propune numai completarea cu un nou articol a Legii partidelor politice nr.14/2003, pentru respectarea uzanțelor normative, este necesară reformularea textului, astfel:

„Art.II. După articolul 55 din Legea partidelor politice nr.14/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.25 din 17 ianuarie 2003, se introduce un nou articol, art.55¹, cu următorul cuprins:”

Urmează a se reda, încadrat între ghilimele, textul propus pentru acest articol.

5. La partea introductivă a **art.III**, pentru rigoarea exprimării, expresiile „nr.373 din 24.09.2004” și „nr.887/29.09.2004” trebuie redată sub forma „nr.373/2004”, respectiv, „nr.887 din 29 septembrie 2004”.

6. La **pct.11** al **Art.III** referitor la alin.(2) al art.19, propunem înlocuirea expresiei „arondat localității” prin expresia „la care este arondată localitatea”, întrucât localitatea este arondată la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor, nu invers.

7. Având în vedere dispozițiile noilor art.29¹ și 102¹ din Legea nr.215/2001, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea

nr.286/2006, supunem atenției inițiatorului dacă nu ar fi indicată și modificarea art.95 alin.(5) din Legea nr.67/2004, în sensul ca dosarele sigilate și semnate de președintele și de membrii biroului electoral de circumscripție să fie înaintate judecătorei în raza căreia se află unitatea administrativ-teritorială, respectiv tribunalului.

Soluția are în vedere faptul că aceeași procedură este urmată, potrivit art.95 alin.(5) teza a doua din lege, și în cazul primarului, al cărui mandat este validat, de asemenea, de către instanța de judecată.

8. La art.IV, având în vedere că, potrivit prevederilor art.78 din Constituția României, republicată „Legea se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la 3 zile de la data publicării sau la o dată ulterioară prevăzută în textul ei”, pentru suplețea redactării, sugerăm reformularea textului, astfel:

„Art.IV. - Dispozițiile art.I pct.1 și ale art.II intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007”.

9. Având în vedere că, potrivit normelor de tehnică legislativă, nu este recomandată utilizarea normei generice „orice dispoziție contrară se abrogă”, este necesar ca la art.V, dispozițiile normative vizate să fie determinate expres, prin menționarea tuturor datelor de identificare ale acestora.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 1179/4.09.2006